

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

K E D D, 1944 JANUÁR 11

73. évfolyam

7. szám

Előfizetésben:

Évente . . . . . 840 félévre 420
negyedévre . . . . . 210 havonta 70

Gyűlölet vagy gyűlölet nélkül?

Irta: Milotay István

Gyűlöljük vagy ne gyűlöljük ellenségeinket? Micsoda lehetetlen kérdés! — mondják sokan. Hát lehet az ellenségeinket szeretni is? Igenis gyűlöljük őket, mert rászolgáltak s mert gyűlölet nélkül nem lehet háborút viselni, a háborús közszellemet, a védekezés szellemét, elszántságát ébrentartani se idehaza, se odakinn, a frontokon. A háboruban a frontokon ölni kell, mert bennünket is ölnek. Micsoda szörnyű kérdés, — mondják erre mások. Hát gyűlöletet hirdessünk, arra biztassunk, hát nincs még elég belőle? Hát nem arra beteg az egész világ: a mindent főlégető, mindenkit mindenki ellen uszító gyűlöletre? És vajjon nincs a gyűlölet és a szeretet között valami középut is az ellenséggel szemben? Valami olyan, hogy harcoljunk ugyan ellene, de azért ne gyűlöljük, vagy legalább is ne tulságosan, ne elvakult, kegyelmet, elnézést, mentséget, indokot nem ismerő gyűlölettel.

Istenem, mi nem voltunk senkinek se ellenségei, nem is kerestünk ellenségeket magunknak, nem akartunk másoktól semmit, csak a magunkét akartuk. Nem irigykedtünk senkire azért, mert többje van, mert hatalmasabb, erősebb, gazdagabb és nem uszítottuk magunkat senki ellen, hogy megtámadjuk, leverjük, kiraboljuk. Mások törtek ránk, mások léptek föl ellenség gyanánt velünk szemben. Bűnünkül rótták fel, hogy ragaszkodunk ahhoz, amit 1918-ban tőlünk fegyverrel, erőszakkal, igaztalanul elvettek s bűnünkül rótták azt is, hogy barátokat, szövetségeseinket kerestünk, mikor egész Európában elhagyatva álltunk s köröskörül mindenki ellenségünk volt és életünkre, jóvendőnkre tört. Bűnünkül rótták, hogy barátainktól, szövetségeseinktől, akik eleinte ugyanolyan elhagyatva álltak, mint mi, mikor föltámadtak, megerősödtek, támogatást, segítséget fogadtunk el, a magunk jogainak, igazának érvényesítéséhez, miután ellenségeinknél mindezért husz éven át hiába könyörgtünk, hiába követelődztünk. És bűnünkül rójják, hogy mi is baráti támogatást adtunk és adunk azoknak, akiknek életét és érdekeit a másik oldalról a miénkkel együtt közös gyűlölet fenyegeti.

És bűnünkül rójják, hogy fegyvert fogtunk határaink védelmére, az európai keresztény civilizáció leghatalmasabb, legfélelmetesebb ellenségével szemben, amely már határainkban állt milliókra és milliókra menő hadseregével, hogy eltörjön bennünket, mint valamikor Xerxes hadai a görögöket, egy aránytalan küzdelemben. Bűnünkül rójják fel, hogy nem adtuk meg magunkat, nem hajtottuk fejünket magunktól a legrettenetesebb szolgaságba és a legrettenetesebb pusztulásba, amely valaha népet, országot fenyegetett, hanem fegyvert szegeztünk a fegyver ellenébe.

A magyarság, a magyar nép alapján véve ennek a szónak igazi, ke-

mény értelme szerint se gyűlölni, se gyűlölködni nem tud. Történelmi életünk folyamán, más népekkel való harcok vagy békés érintkezéseinkben a gyűlölet szinte sose játszott a tartós alapmotívum szerepét. Háborút se folytattunk soha pusztán gyűlöletből, a gyűlölet kielégítésének céljairól. Verekedtünk kalandvágyból, zsákmányszomjából, verekedtünk sokszor csak azért, hogy az idők folyamán felgyült népi, nemzeti erőt virtuskodó, vitézkedő összecsapásokban levezessük. Mi még támadó hadjáratokat is mindig inkább védekezésből, a reánk készülő veszély megelőzésére viseltünk más népek ellen. Belső önvédelmi harcainkban, amelyeket az idegen uralom, az idegen behatolás, az idegen elnyomás ellen századokon át folytattunk, mint a törökkel vagy az osztrákkal szemben, sok-sok erőszak, méltatlanság, kegyetlenség, zsarnoki önkénykedés, ártatlan szenvedés kellett hozzá, hogy a gyűlölet parazsa fölgyulladjon bennünk. Rengeteget tudtunk tűrni türelemmel, megadással, szinte közömbösséggel nyelni fizikai, erkölcsi sérelmeket egyaránt, míg gyűlöletté tudott keményedni bennünk az ellenérzés, az állat módjára végsőkig megkínzott életosztón és önvédelem érzése.

Ha igazán gyűlölni tudtunk volna, az

elvesztett országrészek visszatérését annakidején az indulatok másfajta megnyilvánulásai, fékezhetetlen kitérési kísérték volna. Ahogy a husz esztendő alatt az elszakított részekben az agyon-anyargatott magyarságból a gyűlölet egyetlen merényletet ki nem robbantott, ahogy a legdühödtébb ottani magyar irredenta egy épkezláb pofonig el nem jutott kinzóival, rabtartóival szemben, ugyanugy a visszatérés után, mikor a diadalmas magyar hadsereg állt mögöttünk, a felszabadult magyarság, se az egyesek, se a tömegek fölgerjedésében meg nem bosszulta elnyomóin az elszenvedett borzalmat.

Minék tulajdonítsuk mindezt? Az elvizenyősödött, elfáradt, elszuvasodott népi, nemzeti lélek betegsége nyilatkozik meg ebben, amely nem tud többé nagy, mély, férfias szenvedélyeket táplálni, fölgerjeszteni magában? Ugy állna a dolog, hogy még az öregedő népek tipikus irigykedői, féltékenykedő gyűlölködése se foganna meg bennünk, az a gyűlölködés, amely kicsinyes célokban és érdekekben éli ki magát? Olyan néppé lettünk volna, amely nem ég többé és nem is akar égni, csak vegetálni akar s félve fél és kiméli magát minden nagy, belső érzelmi megrázkódtatástól, mindentől, ami rombol s ami nagy erőfeszítést, a belső idegenergiák pazarló kiélését jelenti?!

Vagy nem fáradtság, nem közömbösség, nem öregség jele volna ez,

Recsicától nyugatra nagy csata van kifejlődőben

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Krivograd harctérségében a küzdelem változatlan hevességgel tovább tart. A város nyugati részében elkeseredett küzdelmek folynak. Szilárdan vezetett német ellentámadások az előretörő bolsevistákat szívós ellenállás dacára, több helyen visszavetették. A támadások során a német csapatok szétlőttek számos ellenséges páncélost.

Kievől délre, Pogrebistye déli és nyugati valamint Berdicsev harctérségében a német csapatok szétverték a szovjet kötelékek több támadását. A fölfegyverezett német SS csapatok ellentámadással egy bolsevista brigádot visszaverte kiindulási állásaiba elpusztítottak 27 páncélost, valamint 5 rohamlöveget. A német légierő a harcok sulyopontjánál sikeresen támogatta a földön küzdő csapatokat és sulyos veszteséget okozott az ellenségnek emberben és anyagban egyaránt.

Recsicától nyugatra az ellenség heves tüzéségi előkészítés után támadásba ment át. A német vé-

delem egyes helyen történt betörések elrekesztésével, állásait megtartotta.

Vitebszknél tegnap a város déli-keleti részén volt az ellenség át-törési támadásainak sulyopontja. Az erős páncélos és repülőkötelékekkel vezetett támadásokat a német védelem elkeseredett harcokban az ellenség véres veszteségével visszautasította. A szovjet csapatok elvesztettek 84 páncélos harckocsit, azok közül 57 páncélost egyetlen hadtest körzetében.

Délolaszország arcvonalán a Mignanó-Venafro nyugati szakaszán csökkent az ellenség harctevékenysége. A német magaslati állások ellen vezetett támadásokat a védelem az ellenség véres veszteségével elhárította.

Az Adriai-tenger partjain szintén sikertelen maradt az ellenség erős előretörése. Egy német rohamcsapat megsemmisített egy ellenséges támaszpontot és fölrobbantott lőszerraktárakat.

Egyes angol repülőek éimult éjjel bombákat dobtak helységekre. A támadás során az Aachen-i domot találat érte.

hanem valami magasabb fölényérzet, valami megrendíthetetlen fatalizmus, vagy megrendíthetetlen önbizalom lappang a gyűlöletet nem ismerő magyar lélekben? Nem hidegség, nem tunyaság, nem önfeladás volna ez, hanem erős hit valami erkölcsi magasabbrendű igazságban, amely úgy érzi, hogy minden acsarkodó gyűlöleten előbb-utóbb önmagában, saját nemesebb fegyvereivel is győzni tud? Van valami gandhiszerű elem is ebben, amely még az ellenséggel szemben is részvétet, sajnálkozást érez, hogy az miért olyan rossz ember, mikor jobbnak lenni sokkal jobb.

De mire mennénk ezzel a lélekkel olyan ellenséggel szemben, mint a bolsevizmus, amely fanatikus gyűlölettől ég, a könyörtelen pusztítás, a megsemmisítés dühétől lobog s hogy ezt kitölthesse rajtunk, semmitől se riad vissza és semmibe se veszi az élet és halál legirtózatossabb kockázatait?

Külön nagy téma aztán, hogy az öntudatosabb vezető osztályokban gyűlölet lángolhat valamely ellenségünkkel szemben, miközben a tömegek, a széles alsó népi rétegek semmit se éreznek ebből. Vagy azért, mert úgy hiszik, hogy a veszély csak a vezetők, a felsőbb osztályok érdekeit fenyegeti. Vagy azért, mert a saját érdekeikkel szemben, az azokat fenyegető veszélyekkel szemben se elég öntudatosok. Ahol viszont a tömegérdeknek ez a közössége fennáll s köztudattá lesz, mint annakidején a francia forradalomban, a külső ellenséggel szemben, vagy a 48-as magyar szabadságharc alatt, vagy orosz részről a napoleoni invázió idején, ott szenvedélyekké nő, szenvedéllyé dagad a háboruban való helyállás, a győzelemnek, az ellenség leverésének, megsemmisítésének akarása. Ez a szenvedély magába olvasztja s a jogosság érzetével szenteli meg a gyűlöletet is, amely nélkül az egyes nemzetek élet-haláharcaiban nagy dolgok vagy épp a győzelem számára se lehet u'at történi.

A történelem nagy fordulatait, a népek örök mérkőzésének nagy győzelmeit, sajnos, nem mindig a magasabb etikai, erkölcsi vagy éppen kegyességi elvek és az ilyen tulajdonságok érvényesítése hozza létre, hanem a legmélyebb szenvedélyek legmagasabbra fokozott s tömegérezzéssé általánosított kitérési. Aki gyűlölni nem tud szenvedéllyel, ha ezt a szenvedélyt egy ország, egy nemzet, milliók sorsa, életérdeke teszi megokolttá és érthetővé, az talán nem is tudja kitenni magát önfeláldozó szenvedéllyel a nagy és szent közösségi érdekek sorsáért se.

A se hideg, se-meleg népek, akik önmagukat is csak langymeleg módon, vagy legfeljebb kicsinyes önzéssel szeretik, a létért való küzdelemben előbb-utóbb az ut szélére vettetnek és eltiportatnak.

Kikinda és Belgrád között étkezőkocsi fog közlekedni

Nagybecskerek, jan. 10.

Kerbel Hans beiktatása alkalmával a vendégek között volt Kis Sándor a nemzetközi hálókocsi társaság belgrádi igazgatója is. A hálókocsi társaság igazgatója ez alkalommal közölte munkatársunkkal, hogy a bánáti vasúti forgalmat bekapcsolják a nemzetközi vasúti forgalomba és a közel jövőben már Kikinda és Nagybecskerek között étkező kocsit kapcsolnak a szerelvényekhez.

Az anyakirályné karácsonyi ajándéka

Sófia, jan. 10.

Johanna bolgár anyakirályné a maga és fia nevében 1 millió lévét adományozott szegénysorsu bolgár gyermekek karácsonyi ajándéka céljára. Azonkívül az árvaházakban és napközi otthonokban gondozott gyermekeknek ruhaneműket ajándékozott a királyi ház.

Irattárak gondozása

Budapest, jan. 10.

A magyar közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot készített, amelyben az ország területén levő állami, közigazgatási, vagy olyan jellegű intézmények irattárainak kezelését és gondozását szabályozza. Az egyöntetű irattárkezelés és gondozás azért vált szükség, mert az ellenőrzés alkalmával kitűnt, hogy sok helyütt nem fordítottak kellő gondosságot az irattárakban elhelyezett iratok, okmányok szakszerű kezelésére és őrzésére.

Az ország legjelentékenyebb irattára a budapesti országos levéltár, ahol szakavatott vezetők, a legfontosabb és legértékesebb állami okmányokat az ezelőtti és mostani központi hatóságok okmányait őrzik.

Ugyancsak az új törvény alapján kerülnek szakszerű kezelés alá a főispánok, kastélyok és azonkívül gazdasági vállalatok irattárai is.

Az Usztasa-alakulat jubilál

Zágráb, jan. 10.

A horvát Usztasa alakulat fennállásának 15. évfordulóját ünnepelte. A horvát lapok vezetőhelyen közölték az Usztasa főhadiszállás propaganda osztálya vezetőjének kimerítő nyilatkozatát, amelyben az alakulat eddigi működését, sikereit méltatja, egyben kifejti, hogy az alakulat fő célja a banditák terrorját végérvényesen letörni.

Ejtőernyős gyakorlatok

Konstantinápoly, jan. 10.

A török közoktatási miniszter kezdeményezésére a török iskolásokat ifjakat és leányokat ejtőernyővel való leereszkedésre oktatták ki. A gyakorlatokat az izmiri nemzetközi vásárok területén végzik, ahol a leírás gyakorlatához szükséges torony már föl épült. Akik az év folyamán a legtöbb leereszkedési pontot érik el, ajándékkal jutalmazzák.

Kulturfilmek előállítása

Szófia, jan. 10.

A bolgár közoktatásügyi miniszter, a tankerületek felügyelőinek és a filmvállalatok bevonásával értekezletet tartott, amelyben úgy döntöttek, hogy a népoktatás hathatós előmozdítása céljából államköltségen kulturfilmeket gyártanak.

Vasárnap tartotta huszonötödik választmányi ülését a BMKSz nagybecskereki fiókja

Nagybecskerek, jan. 10.

A BMKSz nagybecskereki fiókja vasárnap délelőtt tartotta huszonötödik választmányi ülését, melyen Stagelschmidt Jenő ügyvezető elnök beszámolóját olvasta fel.

Beszéde bevezető részében bucsuzott az elmúlt esztendőről és vázolta az elmúlt év utolsó hónapjának eseményekben gazdag történetét.

Elmondotta az ügyvezető elnök, hogy december 5-én méltó külsőségek között ünnepelte meg Nagybecskerek magyarsága egy a színházban, mint választmányi ülésen Kormányzó Urunk névnapját. December 8-án a micskei telepi második munkahely vezetőisége megalakult. Bejelentette az elnök, hogy a Női Tábor Napközi Otthona javára rendezett gyűjtés befejeződött és a gyűjtés eredményét át is adták a Női Tábornak. Majd a következő szavakkal folytatta beszámolóját: Külön kell megemlékezni három kis község nemeslelkű magyar jairól, akik kis számban élnek falujukban más nemzetiségű polgártársaikkal és mégis megvalósították a „Ma-

gyar a Magyarért“ elvét. Nem kétséges, hogy saját falujukban is sok a nincstelen és éhező magyar, de ők pénzt és amire legnagyobb szükségünk van a városban, élelmiszereket hoztak a Napközi Otthon gyermekeinek. Bótos, Kisnezsény és Elemér kis számu magyarjai nektek küldöm köszönelünket és Nagybecskerek hálóját! Ti példát mutattatok és bízom benne, hogy áldozatos magyarságtok követőkre talál. Adja Isten, hogy ugy legyen!

Ezután megemlékezett az ügyvezető elnök a működvelő előadásokról, melyek az elmúlt hónapban zsúfolt nézőterek előtt pergtak le. Rávilágított annak szükségére, hogy mennyire fontos ezeken az előadásokon, hogy minél magasabb nivó elérésére törekedjünk. Felsorolta az elnöki beszámoló a karácsonyi ünnepélyeket, melyeket az Ifjusági szakosztály, a Női Tábor, a Zeneiskola és az I., II. és III. Munkahely termeiben tartottak meg. A Téli Akció keretén belül a fiók már kapott 300.000 dinárt a polgármesteri hivataltól és megkezdte a szegények segélyezését.

Ünnepélyesen beiktatták a nagybecskereki vasutigazgatóság új igazgatóját

Nagybecskerek, jan. 10.

Szombaton délelőtt ünnepélyes külsőségek között iktattak ne tisztjébe Kerbel Hans mérnököt, a nagybecskereki vasutigazgatóság új igazgatóját. A beiktatásra Nagybecskerekre érkezett Kaiser, a Szerbiát megszálló csapatok főparancsnokának képviselőjében. Giesa a szerbiai vasutak katonai főfelügyelője Dokity Todor a szerb közlekedésügyi miniszter, Bora Jovánovics a közlekedésügyi miniszter helyettese és Jojity a szerb vasutak igazgatója. Az ünnepélyen részt vett még Sepp Janko a német népcsoport vezetője, Lap Sepp kerületi előjáró. Amelung százados és parancsnok, Gion polgármester, a sajió képviselői és még sokan mások.

Az ünnepélyes beiktatás a kerületi előjáróság dísztermében volt. Lap Sepp nyitotta meg az ünnepélyt. Beszédében üdvözölte a vendégeket és röviden vázolta a bánáti vasutak teljesítményeit. Utána Giesa a szerbiai vasutak katonai főfelügyelője beszélt. Elismerését fejezte ki a távozó eddigi igazgatónak Tyoszyt Alekszandernek és

sok szerencsét kívánt a hivatalba lépő igazgatónak. Dokity Todor szerb közlekedésügyi miniszter szintén elismerését fejezte ki a távozó igazgatónak és beiktatta az új igazgatót, akinek sok szerencsét kívánt munkájához. Kerbel Hans igazgató lépett ezután a szónoki emelvényre és részletes statisztikai adatokkal vázolta azt a hatalmas munkát, melyet a bánáti vasutak végeznek. Kerbel Hans nagy tetszéssel fogadott beszéde után a beiktatás ünnepi küszöbét Sepp Lap zárta le.

Az ünnepélyes beiktatás után a cukorgyári kántinban ebéd volt, melyen több beszéd hangzott el. Ebéd után a vendégek megtekintették a nagybecskereki vasúti műhelyt, hogy képet kapjanak arról a munkáról, melyet a bánáti munkások végeznek a végső és elhatározó győzelem érdekében. A megjelentek elismeréssel nyilatkoztak a látottak felett. A vasúti műhely megtekintése után a német népcsoport látta teára a vendégeket a német ház külön termében. Este 7 órakor indultak vissza a vendégek Belgrádba külön vonattal.

Az arab nagymufti az angol politika ellenlábasa

Ankara, jan. 10.

Hussein Jeruzsalem nagymuftija már 1937-óta sok kellemetlenséget okozott az angoloknak hajthatatlan arab nacionalizmusával. Hussein a mindenarabok tanácsának elnöke szakadatlanul az angol politika be-

hatása ellen dolgozott, ami miatt az angolok ismételtlen megkísérelték pozíciójából kiturni, ami azonban eddig nem sikerült.

A napokban angol részről ismét megindult a hajszja, hogy a Nagymuftit pozíciójából eltávolítsák, ami azonban az arabok heves ellenállása és tiltakozása következtében meghiusult. Az arabok ugyanis, mint ezelőtt, most is Husseint tartják a mufti és a minden arabok tanácsának elnökség, tisztség egyeduralkodó viselőjének.

Jelentkezni kell az USA állampolgároknak

Stockholm, jan. 10.

Roosevelt jóváhagyta azt a rendeletet, amely szerint a külföldön tartózkodó amerikai állampolgároknak 13 évtől 45 évig jelentkezniük kell a konzulátusokon vagy a nagykövetségeken katonai szolgálat teljesítésére.

Halottak cukor- és rizsadaga

Szófia, jan. 10.

Egy élelmes fűszeres, akinek a temetőhöz vezető uton üzlete van, a temetőbe szállított halottak nevét és életkorát fegyverezte és a jegyzék alapján az az élelmezési biztostól cukor és rizsadagokat csalt ki. A hatóság azonban neszét vette a turpiságnak, vizsgálatot indított, amelynek során kitűnt, hogy a kereskedő kereken 600 halott részére vette át a cukor és rizsadagokat és azokat feketén, tehát jó áron eladta. Lecsukták és most a sötétben elmelkedhet fekete üzérkedésének következményei fölött.

Lóerőfelhasználás kiegyenlítése

Becsckerek, jan. 10.

A Kerületi előjáróságnak a hivatalos lap 126. számában megjelent rendelete alapján a lóerőkihasználásának kiegyenlítésére bizottságok alakultak. Az egyes bizottságok tagjai: az illetékes szolgabíró, vagy polgármester, egy járási, vagy községi állatorvos, a földművelők szövetségének megbízottja, a község előjárója és helyi gazdavezető. A bizottságok, a Kerületi előjáróság utasítása alapján jogosultak a lóerőkihasználásának kiegyenlítését keresztülvinni.

Lóerő kiosztásra igényt tarthatnak földművelők, akik maguk is földbirtokosok, felesékek, bérlők, vagy, akik harmadéki művelnek meg földet és 1943 őszén a katonaság részére adtak le lovat, de hadifontosságú okokból egy vagy több lóra van szükségük. Több lovat nem lehet igényelni, mint ahányat a gazdák a katonaságnak leszállítottak. Olyan gazda, aki a lovat üzérkedés céljából eladta, nem tarthat igényt lóerő kiutalására. Ökörigák lóerőszámába veendő, ugyszintén a traktorok.

Mindazok a gazdák, akik egész lóállományukat, vagy annak egy részét nélkülözhetik, kötelesek lovakat a lóerőkihasználás kiegyenlítése céljára rendelkezésre bocsátani, ugyszintén a bizottság elé a kijelölt helyen elővezetni. A kiegyenlítéshez nem vehetők igénybe a katonaság részére alkalmasnak talált lovak, tovább tenyésztésre már fedezetelt kancák, valamint apamének, apaméncsikók 3 éves korig és ügötöllovak.

A kiosztásra kerülő lóerőről a bizottság harározatot hoz, amely a magánjogi vételi szerződést pótolja.

Ugyancsak a bizottság állapítja meg a vételárát, — a katonaság részére leadott lovak árához viszonyítva.

A rendelkezés ellen vétőket a hatóság 200—4000. dinárig terjedő pénzbüntetéssel, 1—20 napi elzárással és 1—20 napi kényszermunka teljesítésére bünteti.

■ Két jóbarát ■

ezuttal keresi azokat a művelt, szolid leányokat, akik leveleznének velünk komoly szándékból. Levelüket „Hozomány nélkül is“ jeligére a kiadóhivatalba kérjük. 17

Mélykut- 16
furómestert
keresek két kut furására
Lövey Endre, Kovin

HIREK MAGYAR GAZDASÁG

A trágyalé a folyékony arany!

Ha végigsétálok a falun, látom, hogy itt is, ott is, vagy az ut mellett levő árokban, vagy a trágyatelep körül szivárog szerkesztet a trágyalé. Pedig, ha tudnák, milyen nagy érték az a gazdaságban, bizonyára nagyobb gondot fordítanának rá a gazdák! Hiába hallják előadásokon, hiába olvasnak róla, amíg igazán meg nem győződnek róla, nem hiszik. Pedig csak meg kellene próbálni. Amde sok gazda nem igen szeret kísérletezni semmivel. E nélkül pedig aligha okosodunk, mert tapasztalás a tudás anyja.

A TRÁGYALÉ HATÁSA

Közismert dolog, hogy a csapadék felveszi, kilugozza a tápanyagot a trágyából és az így kilugozott trágyalé sokhelyütt használatlanul elfolyik. Kár érte. A trágyalevet a trágyatelep egyik lejtős oldalán elhelyezett trágyalékutba gyűjtjük össze. Az ő szegéjűtött trágyalevet nagyon sokféleképpen lehet hasznosítani. A trágyalének ugyanaz a hatása, mint az istállótrágyának, csak hogy rövidebb ideig tart. Míg az istállótrágya 3—5 évig is hat a talajban (attól függ, hogy milyen erősen trágyázunk), addig a trágyalé csak egy—másfél évig. A trágyalé nitrogén ad a földnek, ez pedig a növényi test felépítéséhez nélkülözhetetlen. Mielőtt a trágyalevet felhasználnánk, négyszer annyi vízzel szaporítsuk meg, mert különben több kárt csinálunk, mint hasznot. Az erős lé kiperzseli az élő növényt. Ha sok a csapadék, higabb a trágyalé, tehát nem kell négyszer annyi vízzel hígítani. Számítsuk bele az e-övizet és annival kevesebb mennyiségű vizet adjunk hozzá. A trágyalével réteket, legelőket, kaszálókat, répát, burgonyát, konyhakerti veteményeket lehet trágyalevezni.

Tavaszi vetéseknél a műtrágyát helyettesítheti. Kisgazdák hordóban hordhatják ki a földre a levét és ott vederrel szétöntöztethetik. Nagyobb gazdaságban lajtjal hordják ki a határba és ott végigjártatják a lajtot és egyformán osztódik szét a trágyalé, akár csak az eső. A trágyalevet borus időben, ne vizes földre öntsük szét; mert ha vizes a föld, nehezen szivárog a földbe és sok nitrogén párolog el a levegőbe.

HOGYAN HASZNÁLJUK?

Aztán lehet még szőlőt, gyümölcsfákat is trágyalevezni. A szőlőt úgy trágyalevezzük, hogy két, vagy négy szőlőbokr közé a négyszög közepébe gödröt ásunk és abba öntjük a trágyalevet. És mikor a föld elitta, akkor behuzzuk földdel. A gyümölcsfáknál pedig a csurgás irányában (a fakorona széle) több gödröt ásunk (ha nagyobb gödröt ásunk, akkor kevesebbet, ha kisebbet ásunk, akkor többet kell ásni) és ezekbe töltjük a trágyalevet. De

A jövőévi termés biztosítása. A jövőévi termés biztosítása érdekében a magyar kormány rendeletbocsátott ki, amely a kötelező mezőgazdasági munkaszolgálatot szabályozza. Azok a munkások, akik az egész idény időtartamára vállalnak mezőgazdasági munkát, minden hónapban 25 kiló gabonát és azonkívül külön 10 dupla méter kenyérmagot kapnak, amit nem kell az élelmezésügyi minisztériumnak leadni.

ha erősen akarjuk levezni, akkor többször is megtöltjük a gödröket lével és úgy huzzuk be ismét földdel. A trágyalével bármit lehet öntözni: szalmócát, zöldséget, káposztát, dinnyét, tököt stb.

A trágyalével ugyanazt a hatást érhetjük el, mint az istállótrágyával. Kivált ott, ahol humuszban gazdag a talaj. A gazda félannyi földet trágyázhatna meg a trágyalével, mint amennyit megtrágyáz istállótrágyával. Mert ha sok az istállótrágya, sok a trágyalé is. És amint tudjuk, nagyon sok gazda trágyahiányban szenved, mert hiába van meg a föld, ha nem tudjuk trágyázni kellően. A trágyalével a trágyát is szaporíthatjuk úgy, hogy törekkel vagy apró szalmával a trágyalékutba a levét jól áttaljuk és azt így szétterítjük. Ebből éppen olyan trágya lesz, mint az istállóból kihordott trágyából.

MIT ÉRÜNK EL VELE?

En már kísérleteztem trágyalével és meggyőződtem arról, hogy mit ér a trágyalé a gazdaságban. Ugy történt, hogy 800 négyszöglet bevettem rézsaburgonyával és ennek felét trágyaleveztem. Répával ugyanígy. A talaj mind a kettőnél egyforma mélyrétegű vályogtalaj. Talaj előkészítése szintén egyformán történt mind a kettőnél. Sem a burgonya, sem a répa alá nem volt frissen trágyázva. Egy napon volt vetve is. Mikor kikelt, nemsokára, első kapálása előtt, gyengén megöntöztem trágyalével a burgonya felét és a répa föld felét. Mind a kettőt egy hét múlva megkapáltam. Második trágyalével való locsolás 5 héttel utána történt. De már az első kapálás után meglátszott, hogy melyik kapott trágyalevet. De a második kapálás után látszott csak igazán, hogy melyiket locsoltam meg. Amelylet meglocsoltam, az szép sötétzöld levelű volt, amelyiket nem, az csak halvány zöld volt. A második locsolás erősebb volt: háromszor annyi trágyalevet adtam, mint az első locsolásnál.

A TÖBBLET

Mikor elérkezett a termés kiszédeése, akkor látszott csak igazán a különbség. A locsolt burgonyaföld 25 máz át termett. Amelyik nem volt locsolva, az 17 mázsát hozott. Láthatjuk a különbséget: a locsolt föld 8 mázsával többet termett, ami kat. holdnkint 32 mázsa többletet jelent! A répatermés a trágyalevezetett 112 mázsa, a másik parcellán 80 mázsa lett. Itt is kitűnik, hogy érdemes trágyalevezni. Amelyik locsolva volt, 32 mázsával többet termett, ez pedig kat. holdankint 128 mázsa többletet jelent!

Láthatjuk tehát, hogy kifizeti magát a trágyalevezés. A trágyalé a gazdaságban folyékony arany, de csak úgy, ha azt okosan felhasználják.

Vasúti forgalom szabályozása. Magyarország és Szlovákia közötti vasúti forgalomra vonatkozólag a két ország egyezményt kötött, amely 1944 január 1-én lépett életbe. A magyar nemzeti bank a rendelkezésre álló korona összegek keretén belül, a Magyarországból Szlovákiába utazóknak személyenként és hónaponként 1500 pengő erejéig szlovák koronákra szóló ugynevezett fürdőcsekket bocsát rendelkezésre.

Kórházak látogatása. A horvát államfő a karácsonyi ünnepek napjain sorra meglátogatta a kórházakat és barátságosan elbeszélgetett az ápolottakkal.

Műkedvelői előadás Oroszlámon. Az oroszlámosi leventék Szilveszter estéjén másodszer hozták színre a 3 felvonásos „Minden jó, ha a vége jó!” című népszínművet nagy sikerrel. Soha még eddig nem tapasztalt érdeklődés előzte meg mindkét előadást. Az előadást három háborús dal előzte meg. Bödő Erzsébet „Levél jött, levél ment”, Selymes Irénke „Ágyucsőre táborúvilág” és Kovács János „Strypa mentén” című dalokat énekeltek el hatásosan és arattak nagy sikert. A „Minden jó, ha a vége jó!” című népszínmű szereplői voltak: Laska Annus, Szabó Julis, Selymes Annuska, Selymes Irénke, Fazekas Erzsébet, Laska Irén, Ágoston Erzsébet, Magyar István, Koczka Ferenc, Kovács János, Szabó Lajos, Fazekas Antal, Zsoldos Antal, Fazekas András és Prágai Antal, kik mindannyian tudásuk legjavát adták, kiváló ügyesen mozogtak a színpadon és valamennyien hozzájárultak a darab sikeréhez. Laska Irén mint Apolka cigányleány óriási sikert aratott ügyes és temperamentumos táncával. A darabot Bontovits János tanító, a fiók elnöke tanította be tőle megszokott hozzáértéssel. A sugó feladatát Boldo házi Bürgés József végezte. Az est Klár József kacagató ujevi köszöntőjével ért véget.

Asztali teniszverseny Törökkanizsán

A „Tisza” SE január 21-én és 22-én asztaltenisz-versenyt rendez Törökkanizsán. A verseny áll férfi és női egyes, férfi és női páros, vegyes páros és férfi és női csapat versenyszámokból.

A selejtező mérkőzéseket a kiesési rendszer szerint bonyolítják le, a döntőbe 4 versenyző kerül, a döntőket pontrendszer szerint játszik le. A csapat három játékosból áll, a csapatversenyben az 1. számú játékos játszik az ellenfél 1. számú játékosával, a 2. számú az ellenfél 2. számú játékosával, a 3. számú pedig a 3. számú játékosal.

Labdáról a rendező egyesület gondoskodik.

A nevezési díj: csapatversenyre 400 dinár egyéni versenyekre 100 dinár, páros versenyekre 200 dinár.

A nevezések a nevezési díjjal együtt a „Tisza” SE Törökkanizsa címére küldendők. A nevezési határidő január 15.

Az egyéni versenyek győztesei valamint a csapatversenyek I. és II. helyezettjei tiszteletdíjat, az egyéni versenyek II. helyezettjei, a páros versenyek I. és a csapatverseny III. helyezettjei emléklapot, az egyéni III. és a páros versenyek II. és III. helyezettjei oklevelet kapnak.

A játékosoknak január 21-én a déli vonattal kell megérkezniük. A résztvevők saját költségükön utaznak s maguk fedezik a lakás és ellátási költségeit. A hölgyjátékosoknak az ottani hölgyjátékosok adnak szállást.

Vennék
jó állapotban levő
melegvizesfürdőket
20 Cim a kiadóhivatalban

Vasárnap	Jan. 31 nap
9	Kat. Bl. Julián vt. Prot. Bl. Marcell
Hétfő	Kat. Szent család Prot. Melánia
Kedd	Kat. Higin pk. vt. Prot. Agota
Szerda	Kat. Ernő ap. Prot. Ernő
Csütörtök	Kat. Veronika Prot. Vidor
Péntek	Kat. Hilár pk. † Prot. Bódog
Szombat	Kat. Remete sz. Pál Prot. Lóránt

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 9-én a nap kel 7:31 és nyugszik 16:12, január 15-én 7:28 kel és 16:20 órakor nyugszik. 13 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 2-án 21 óra 4 perckor. Holdtölte 10-én 11 óra 9 perckor. Utolsó negyed 18-án 16 óra 32 perckor. Újhold 25-én 16 óra 24 perckor. Teljes napfogyatkozás 25-én. Nálunk nem látható.

Ma a Czikajló gyógyszertár Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvososa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Leicher Mihály lakik Thököly ucca 10. szám alatt.

Kenyér és lisztszelvények értéke. A Kerületi előjárásának a hivatalos lap 126. számában megjelent rendelete szerint a kenyér és lisztjegy egy napi szelvényére 350 gram liszt igényelhető. (Liszt egész hónapra 7.5 kg). A főzöliszt szelvényre egy egész hónapra 2 kg. jár. A bánáti nem önellátók részére örölt búzából minden 100 kilogramból 1 kg buzadarát kell a nemönellátók részére kiörölni. Az egy hónapra szóló dara, illetve griz-szelvényre 1944 január 1-től 125 gram dara igényelhető. Az önellátók dara igényére vonatkozó és 1941 szeptember 5-én kelt öröklési rendelkezések változatlanok maradnak. Fenti újabb rendelkezések 1944 január 1-én lépnek érvénybe. A rendelkezés ellen vétőket az 1942 október 1-én kelt rendelet alapján bünteti a hatóság.

Ásványforrás. A bolgár Novo-Selo falu közelében kéntartalmu vízforrást fedeztek fel. A víz hőfoka 62 celsius és percnként 57 liter vizet ad. A forrást III. Boris király nevére keresztelték.

Husszelvények értéke. Az állat és tejközpont becskereké kirendeltsége közli, hogy a 2. számú husszelvény a 2. héten, vagyis január 9—15. időközre 100 gram husra érvényes, a 2z számú szelvényre pedig 50 gram hus jár. A 2. számú zsiriszelvényre 18, a 2a szelvényre 72 gram olaj igényelhető.

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes története

A Palazzo Veneziától a Gran Sassoig

IRTA: LUIGI B. NERVETTO

A németek intézkednek

A Professor segítségével de-siffrirozta a följegyzett szavakat és amint előtte volt a szöveg, el-sápadt. Felállt, sietett kifelé a szobából. A Professor megfogta a karját.

— Bocsánat, tábornok ur, kérem a chiffret. Vissza kell tennem a helyére. A németek pedáns emberek, hamarosan észrevennék a hiányát.

— Lopta?

— Ó, csak diszkrétan kölcsönvettem. A németek éppen úgy végighallgatták a két tengerésztiszt és de Vallo kapitány beszélgetését, mint mi, ámbar lehetséges, hogy első néhány szó után a többi már nem is érdekelte őket. Anynyi bizonyos, hogy már intézkedtek.

— Mit intézkedtek? Hogyan intézkedtek? Ember, beszéljen már, mondja meg, mit tud?

— A beszélgetés első felében, amit nem hallottunk, a két tengerésztiszt őfelsége Umberto trónörökös nevében azt a parancsot adta Lott de Vallo kapitánynak, hogy a Ducet repülőgépen szállítsa Máltára. Az angol parancsnokság már kapott értesítést. A németek arra már nem voltak kíváncsiak, honnan egy repülőgép a Duceért, azonnal intézkedtek. Egyelőre nem tudom, hogyan, ha megtudok valamit nyomban jelentkezem.

A Professor elrohant. Anrico újból átment a hadügyminiszterhez s azt mondta:

— Kegyelmességed engedélyét kérem, hogy a két tengerésztiszt nyomban letartóztathassam, amint visszatérnek. A letartóztatást majd megindokolom.

„Letartóztatom önöket, árulásért“

A hadügyminiszter és a vezérkari főnök csodálkozott, Anrico azonban megegyezően kérte az engedélyt. A miniszter bólintott, hogy rendben van, Anrico tábornok cselekedjen, de az ő saját felelősségére.

A két tengerésztiszt belépett a szobába.

— Minden rendben, — jelentette az egyik. — Mussolini teljes biztonságban van.

Anrico tábornok eléjük állt.

— Letartóztatom önöket árulásért. Adjuk át a kardjukat.

— De kegyelmes uram, — próbált ellenkezni az egyik tiszt. A tábornok leintette:

— Felesleges minden beszéd. Önök Umberto trónörökös nevével visszaélve, azt a parancsot küldték Lott de Vallo kapitánynak, hogy Mussolinit szállítsák Máltára. Adják át a chiffret, ami állításomat igazolni fogja. Ha nem adják ide önként, megmotoztatom önöket.

A két tengerészt csak egy pillanatig habozott, aztán egymásra néztek. Az egyik a zsebébe nyúlt, elővett egy kis noteszalakutárgyat és átadta Anrico tábornoknak. A chiffre volt.

Goagell százados négy szuro-

nyos karabinierit hozott, a két tengerésztisztet közrefogták és elvezették. A hadügyminiszter gondterhelten csóválta a fejét:

— Ime, uraim ez ma Olasz-

A „Jugoszláv bizottság“ rejtelseiből

Ljubljana, jan. 10

Ljubljana város közelében elfogták a „Jugoszláv“ kommunisták bizottságának egyik futárját, akinél olyan tervezetet találtak, amelynek alapján a kommunisták „fölszámolnak a jugoszláv kapitalizmussal. A tervezetet a ljubljana-i lapok fényképreprodukciók alapján közölték. A fölszámolás végrehajtási utasítása úgy szól, hogy mindazok ellen, akik ismét egy demokratikus állam megalkotásának elve alapján állanak, már most meg kell indítani a hadjáratot. Továbbá el kell távolítani a kommunistapártból mindazokat, akik ugyan együttműködtek a kommunistákkal, de nem kommunisták, vala-

ország. Jól intézkedni, eredményt elérni ma több, mint nehéz feladat. E pillanatban mégis a Duce a legsúlyosabb gondunk.

— Kegyelmes uram, vállalom a felelősséget, — jelentette ki Anrico tábornok. — A Duce a kezünkben van és a kezünkben is marad. Rövid tanácskozáson elhatározták, hogy a Ducet Ponza szigetéről a Gran Sasso sziklacsucására viszik és ott őrzik tovább. (Folytatjuk).

mint valamennyi tőkepezest, gyárosokat, földbirtokosokat, papokat és intellektuelleket, tiszteket, akik jelenleg szintén együttműködnek a kommunistákkal, de akiket nem lehet igazi kommunistáknak tekinteni. A templomokat azonnal be kell zárni. A kapitalista államok valamennyi katonai alakulatait, amelyek a „felszabadító bizottságban“ most még helyet foglalnak, — el kell távolítani, ha másképp nem lehet, hát erőszakkal.

A végrehajtási utasítás végül így szól:

„Éljen a szociális forradalom! Éljen Sztalin a dolgozó munkások összességének vezére -

Valami büzlik Ibero-Amerikában

Stockholm, jan. 10.

A londoni Times egyik legújabb számában megindította az offenzívát Argentína és Bolívia ellen és ugyanazt tette a New Chronicle is. Utóbbi határozottan követeli, hogy a szövetséges hatalmak lépjenek közbe, tegyen valamit, mert ami most Ibero-Amerikában történik, veszedelmesen nyugtalanító. A News Chronicle úgy véli, a tünetek szerint ott nincs másról szó, mint arról, hogy rövidesen megszületik az iberó-amerikai fasizmus, ha nem fojtják meg még az anya néhben. Ahogy a dolgok Dél-

Amerikában fejlődnek, abból látható, ugyanúgy keletkezett a fasizmus Európában is. A fasizmus eszméit minden áron le kell küzdeni és nem szabad tűrni, hogy Ibero-Amerikában megszülessék.

A iberó-amerikai fasizmus zászlóvivői Argentína és Bolívia. Argentína hitvallást tett, hogy Bolíviával egy úton halad és azzal megakadályozta Washington tervét, amelynek célja volt Bolívia ellen egy egészséges iberó-amerikai arcvonalat létesíteni.

magamagát a ripacs színésznek. Kamarás Kristófnak halás, de nehéz szerepében. Nagy önmegtartóztatást jelent hallgatni Mucsy Ferenc mókáiról, amelyek a nézőtér szüntelen hahotáját idézték elő.

Amikor a bemondó Görög László „Meztelen emberét“ hirdette harmadik komédiának, az ember szinte félt, hogy már csak kevesebbet adhat a gárda. De a szójátékokkal teli, helyel-közzel kissé sikamlós darabot Fodor Misi és Mucsy Kálmán mint a vigjáték sztárjai, Fodorné Radotics Ili, Gyurcsy Buci, Mucsy Ferenc, Czékó Péter, Biró Antal és Juhász János annyi természetességgel vitte színre, hogy a közönség hangos kacagása egy pillanatig sem csillapult.

Negyedik darabnak Lőrincz Miklós „Idegorvosnál“ c. komédiája ment. Ispanovics Jóska, Fa Ilonka, Pajzs Pál, Mucsy Kálmán vállalkozása volt a megjelenítés. A professzort adó Ispanovics elsőrendű játész volt. Amit pedig Pajzs Pálnak Hajnalka Hugójában láttunk, ugyszólva a művészetnek hihetetlenül magasfokú megnyilatkozása. Mi sem jellem-

zőbb, mint az, hogy mozdulatait másnap már mindenfelé igyekeztek utánozni.

Az előadást Török Rezsőnek igen kedves, romantikus darabja, a „Rajta! Rajta!“ fejezte be új szereposztással. Gyurcsy Buci, Keceli Kovács Ilonka, Hadra Rózi és Brasnyó János annyi bájjal játszottak, hogy a legkényesebb bírálat is kénytelen megállapítani: mindegyik szereplő tökéletesen beleélte magát szerepébe. De meg is volt a jól megérdemelt legszebb jutalom: a közönségnek őszinte tapsorkánja.

A bemondó, valamint a főrendező a kitünő dr. Sikorszky volt, míg a műszaki intézkedéseket ezeknek kiváló mestere Hőnyi végezte. A szüneteket jó cigányzene töltötte ki.

Éjfél előtt 6 perckor Pajzs Pál bucsuztatta a haldokló ó-évet és köszöntötte az újat megható szép szavakkal. Utána kezdődött az étkészes vig zenező mellett emelkedett hangulatban. Mindenki törekedett a sok jóból minél többet fogyasztani csak azért, hogy nagy összeg gyűljön össze a jótékony célra.

Az előadás 1944 január 2-án telt ház előtt megisméltődött.

Az erkölcsi anyagi siker páratlan. Pancsova magyarsága hálásan köszöni ezt a két estét a BMKSz pancsovai fiókjának és műkedvelő Magyar Dalkörnek.

Pound meghalt

Stockholm, jan. 10.

Sir Dudley Pound nagydírmálisgyászszertartásán a királyt a gloucesteri herceg képviselte. Churchill követe, akit évtizedeken át szoros barátság fűzött az elhunythoz, elsőnek követte a korszót, az összes londoni emigráns-kormány képviselteite magát a temetésen.

TÖBBEKNEK: Levelezéseiknél, kérdésesteveiknél kérjük, írják ki mindig teljes nevüket és címüket. Névtelen levelekre nem válaszolhatunk. Pénzbeküldéseknél kérjük, írják meg mindig csekk vagy postautalvány hátsórésznél, hogy az összeget milyen célra küldik be. Ha csak előfizetési díjat küldenek be, nem kell írni semmit, csak akkor, ha most küldenek be először előfizetési díjat.

Kühne-féle 18
morzsológép
5-6 HP Sendling motorral
napraforgócséplésre alkalmas
eladó. **Hinkó János,**
Skorenovac (Székelykeve)

Ujságkihordót
és rikkancsokat keres a
„TORONTÁL“
Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

A szerkesztésért és kiadásért felel
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beckerek (Nagybeckerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.